

## Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1960-1961.

10 JANUARI 1961.

### WETSONTWERP

houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Kongo, betreffende de vereffening van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, van het Protocol dat bij deze overeenkomst gevoegd is en van de wisseling van brieven, ondertekend op 15 november 1960, te New-York.

### VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR  
DE AFRIKAANSE ZAKEN <sup>(1)</sup>,  
UITGEBRACHT DOOR DE HEER BERGHMANS.

DAMES EN HEREN,

De heer Minister van Afrikaanse Zaken heeft een korte uiteenzetting gehouden over het doel van dit wetsontwerp.

Hij heeft gewezen op de politieke en economische noodzakelijkheid van deze Conventie:

a) *Op politiek gebied*: men heeft de belangen van Ruanda-Urundi willen veilig stellen; er moet vermeden worden dat deze gebieden de nadelige weerslag zouden ondervinden van het door de Republiek van Kongo gevoerde monetaire en financiële beleid;

<sup>(1)</sup> Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer Moyersoen.

A. — Leden: de heren Berghmans, Debucquoy, Decker, De Saeger, Devos, Dewulf, Fimmers, Gillès de Pélichy, Lefère, le Hodey, Lindemans, Willot. — Anseele, De Kinder, De Sweemer, Guillaume, Housiaux, Hoyaux, Major, Sainte, Terwagne. — Demuyter, Lahaye.

B. — Plaatsvervangers: Mevr. Craeybeckx-Ory, de heren Eeckman, Loos, Parisi, Scheyven, Verhamme. — Delège, Fayat, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Juste, Namèche. — Boey.

Zie:

674 (1960-1961):

— N° 1: Ontwerp door de Senaat overgezonden.

## Chambre des Représentants

SESSION 1960-1961.

10 JANVIER 1961.

### PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Congo, relative à la liquidation de la Banque centrale du Congo belge et du Ruanda-Urundi, du Protocole annexé à cette Convention et de l'échange de lettres, signés à New-York, le 15 novembre 1960.

### RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DES AFFAIRES AFRICAINES <sup>(1)</sup>,  
PAR M. BERGHMANS.

MESDAMES, MESSIEURS.

Tout d'abord M. le Ministre des Affaires Africaines a exposé brièvement l'objet du présent projet de loi.

Il a fait ressortir la nécessité politique et économique de cette Convention.

a) *Du point de vue politique*: on a voulu sauvegarder les intérêts du Ruanda-Urundi; il faut éviter que ces territoires ne subissent une répercussion défavorable de la politique monétaire et financière pratiquée par la République du Congo;

<sup>(1)</sup> Composition de la Commission:

Président: M. Moyersoen.

A. — Membres: MM. Berghmans, Debucquoy, Decker, De Saeger, Devos, Dewulf, Fimmers, Gillès de Pélichy, Lefère, le Hodey, Lindemans, Willot. — Anseele, De Kinder, De Sweemer, Guillaume, Housiaux, Hoyaux, Major, Sainte, Terwagne. — Demuyter, Lahaye.

B. — Suppléants: M<sup>me</sup> Craeybeckx-Ory, MM. Eeckman, Loos, Parisi, Scheyven, Verhamme. — Delège, Fayat, M<sup>me</sup> Fontaine-Borguet, MM. Juste, Namèche. — Boey.

Voir:

674 (1960-1961):

— N° 1: Projet transmis par le Sénat.

b) *Op economisch gebied* : het is noodzakelijk dat België zou ophouden de verantwoordelijkheid te dragen van het beheer van de Kongolese emissiebank.

De Minister heeft er aan toegevoegd dat de Conventie als een bevredigend compromis tussen al de ter zake bestaande belangen mag worden beschouwd.

Hij heeft verscheidene bezwaren onder de loep genomen. Een eerste opwerping is geformuleerd door de voogdijmachten van Ruanda-Urundi betreffende het tijdstip dat voor de liquidatie van de Bank vastgesteld werd, met name op 31 augustus 1960, als wanneer de theoretische datum 30 juni 1960 moet zijn. Het was nodig eerstgenoemde datum te kiezen om rekening te houden met de gevoelige daling van het actief van de Bank. Nochtans, wat betreft het terugnemen van de in omloop zijnde biljetten en geldstukken, is Ruanda-Urundi gewettigd geweest slechts de omloop terug te nemen die bestond op 30 juni 1960, waardoor vermeden werd dat de voogdijgebieden de last zouden moeten dragen van de kapitalen die tussen 30 juni en 31 augustus 1960 bij hen hun toevlucht hadden genomen.

Wat betreft de rechten van de aandeelhouders, verklaart de Minister dat de waarde per aandeel volgens balans ongeveer 2 500 frank bedroeg. Doch men heeft moeten rekening houden met de gevoelige ontwaarding van het actief, ondermeer van de onroerende goederen en de Kongolese publieke fondsen. De aandeelhouders zullen 1 550 frank ontvangen, hetgeen, vergeleken met de nominale waarde van de titel van 1 000 frank, uitgegeven in 1951, als een redelijke vergoeding kan beschouwd worden.

In antwoord op een vraag preciseert de Minister dat tijdens de onderhandelingen te Genève, de Kongolese delegatie bijgestaan was door internationale experts (o.m. van de U.N.O., van het Internationaal Monetair Fonds en van de Bank der Internationale Betalingen).

Een lid heeft de wens uitgesproken dat de ondertekening van het Verdrag beter zou plaats gehad hebben na het heraanknopen van de diplomatieke betrekkingen tussen België en de Republiek Kongo.

Ondervraagd over de weerslag van de Conventie op de toestand in Katanga, antwoordt de Minister dat tijdens de onderhandelingen welke de ondertekening van het Verdrag voorafgegaan zijn, de Belgische Regering vruchteloos gepoogd heeft een toenadering in de hand te werken tussen de autoriteiten van Leopoldstad en die van Elisabethstad, en dat in ieder geval, de Conventie in geen enkel opzicht de belangen van Katanga in het gedrang brengt, gelet op zijn stevige financiële positie.

Het enig artikel van het wetsontwerp is eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,  
K. BERGHMANS.

De Voorzitter a.i.,  
E. ANSEELE.

b) *Du point de vue économique* : il est indispensable que la Belgique n'assume plus la responsabilité de la gestion de l'Institut d'émission du Congo.

Le Ministre a ajouté que la Convention peut être considérée comme un compromis satisfaisant entre tous les intérêts en cause.

Il a répondu à diverses objections. Une première objection a été formulée par les pouvoirs de tutelle du Ruanda-Urundi quant à la date qui a été fixée pour la liquidation de la Banque, soit le 31 août 1960, alors que la date théorique devait être celle du 30 juin 1960. Il a fallu retenir la première de ces dates, étant donné la baisse sensible de l'actif de la Banque. Toutefois, en ce qui concerne la reprise des billets et pièces en circulation, le Ruanda-Urundi a été autorisé à ne reprendre que la circulation existant au 30 juin 1960, ce qui a permis d'éviter que les territoires sous tutelle ne soient tenus à supporter la charge des capitaux qui s'étaient réfugiés chez eux entre le 30 juin et le 31 août 1960.

En ce qui concerne les droits des actionnaires, le Ministre déclare que d'après le bilan, la valeur de l'action était de 2 500 francs environ. Mais il a fallu tenir compte de l'importante dévaluation de l'actif, notamment des biens immeubles et des fonds publics congolais. Les actionnaires toucheront 1 550 francs; comparé à la valeur nominale de 1 000 francs attachée au titre émis en 1951, ce montant peut être considéré comme une indemnité raisonnable.

Répondant à une question, le Ministre précise qu'au cours des négociations de Genève, la délégation congolaise était assistée par des experts (notamment l'O.N.U., du Fonds Monétaire International et de la Banque des Règlements Internationaux).

Un membre estime qu'il eût été préférable de signer la Convention après la reprise des relations diplomatiques entre la Belgique et la République du Congo.

Interrogé sur la répercussion de la Convention sur la situation au Katanga, le Ministre répond qu'au cours des négociations qui ont précédé la signature de la Convention, le Gouvernement belge s'est efforcé en vain de favoriser un rapprochement entre les autorités de Léopoldville et celles d'Elisabethville, et qu'en tout cas la Convention ne compromet en rien les intérêts du Katanga, eu égard à sa forte position financière.

L'unique article du projet de loi a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,  
K. BERGHMANS.

Le Président a.i.,  
E. ANSEELE.